

FAMILIE THIARIDAE

Melanoides tuberculata (Müller, 1774)**Slanke knobbelhoren****Opmerking**

Deze tropische zoetwaterslak die in Nederland veelvuldig wordt aangetroffen in warme kassen en aquaria is onlangs ook in open water gevonden (BIJ DE VAATE 1994B), nl. in het Twentekanaal bij Hengelo, bij de koelwateruitlaat van een chemische industrie. De soort werd hier in 1992 talrijk levend gevonden, maar in maart 1993 konden alleen lege schelpen worden verzameld. Toch waren er in september van dat jaar weer kleine aantallen levende dieren, zodat wellicht mag worden aangenomen dat de soort, dankzij het warme koelwater, niet al te strenge winters kan overleven. Het is echter duidelijk dat *M. tuberculata* geen permanent bestanddeel van de Nederlandse molluskenfauna is. Al eerder, nl. in 1983, werd dezelfde soort gevonden als lege huisjes langs de dijk van het Noordzeekanaal bij IJmuiden. Het is dan ook niet uitgesloten dat de soort in die omgeving levend voorkomt bij een industrieel warmwaterlozingspunt (DE BRUYNE 1994). Enkele andere waarnemingen betreffen vermoedelijk exemplaren uit aquaria. Afbeeldingen zijn te vinden in Bij de Vaate *et al.* (1994).

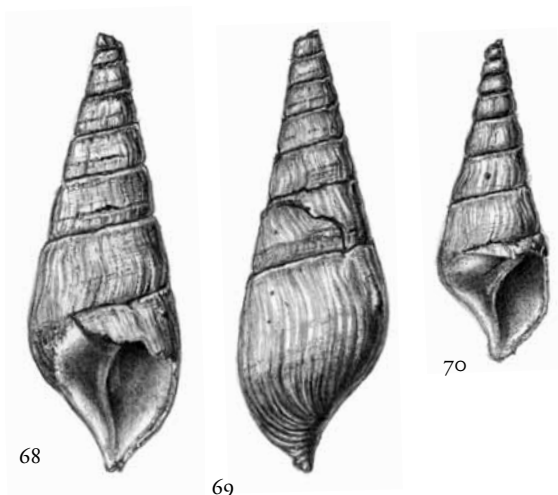
Figuur 68-70

Figuur 68-70
Melanopsidae

68-70 † *Fagotia wuesti*,
Pleistoceen, Interglaciaal
van Bavel

68, 69 3½x
70 juveniel, 7x

FAMILIE MELANOPSIDAE

De soorten uit deze familie leven voornamelijk in zoete en brakke wateren in de tropen en subtropen. In Europa komen vertegenwoordigers rondom de Middellandse Zee en in het stroomgebied van de Donau voor. De oudste soorten zijn bekend uit het Krijt. In het Kwartair van Noordwest-Europa zijn alleen twee soorten uit het geslacht *Fagotia* aangetroffen, waarvan één in Nederland.

† *Fagotia (Microcolpia) wuesti* Meijer, 1990**Synoniem**

Fagotia acicularis, Spaink, 1968 (non Férussac, 1822)

Schelp

Een hoog torenvormige schelp met minstens 9, langzaam in grootte toenemende, platte windingen zonder opvallende sculptuur, een ondiepe sutuur en een kleine tophoek. De eerste windingen ontbreken vrijwel altijd bij volwassen exemplaren, vermoedelijk doordat ze al tijdens het leven van het dier zijn opgelost (zoals we dat van nauw verwante, recente groepen kennen). De mondopening is langgerekt ovaal en heeft een spits toelopende bovenkant, aan de onderkant is een zwak kanaal ontwikkeld. Op de pariëtale zijde bevindt zich een zwak ontwikkelde callus. Er is een scherpe mondrand. Het oppervlak is glad en glanzend, en voorzien van fijne, alleen bij vergroting (25x) zichtbare spiraalgroefjes. De groeilijnen zijn omgekeerd s-vormig. Net onder de sutuur loopt een smalle donkere spiraalband, die door die positie alleen op de laatste winding zichtbaar is.

Afmetingen: hoogte tot 18,5 mm, breedte tot 6,3 mm.

Recente verspreiding

Uitgestorven.

Fossiel voorkomen

Deze opvallende soort is in Nederland alleen gevonden in Bavel (Interglaciaal van Bavel). Buiten Nederland zijn er enkele vindplaatsen in Thüringen (Duitsland) met een ongeveer gelijke of mogelijk iets geringere ouderdom.

Opmerking

De recente *Fagotia*-soorten vertonen elk een karakteristiek kleurpatroon, waarvan er geen overeenkomt met dat van *F. wuesti*.